

Palau Grans Veus Lied
**Benjamin Appl
& Kristian Bezuidenhout**

Dijous, 26 de setembre – 20 h
Sala de Concerts

V. (fragment)

“Solidària amb l’origen incert,
la seva boca desnia i desborda.
Perquè mai res no serà nostre,
va dir l’amic; i el nostre amor, va dar-me,
el nostre amor com un gólem.”

—*Aquest amor que no és u*, 2018
Blanca Llum Vidal

Benjamin Appl & Kristian Bezuidenhout

I

Franz Schubert (1797-1828)

Am Bach im Frühling, D. 361

Der Wanderer an den Mond, D. 870

Im Freien, D. 880

Geheimes, D. 719

An den Mond, D. 259

Fischerweise, D. 881

Prometheus, D. 674

Die Gebüsch, D. 646

Nachtstück, D. 672

Im Abendrot, D. 799

II

Felix Mendelssohn (1809-1847)

Lieder ohne Worte

Op. 19, núm. 1 en Mi major

Op. 19, núm. 2, en La menor

Op. 19, núm. 4 en La major

Op. 67, núm. 5 en Si menor

Op. 67, núm. 3 en Si bemol

Op. 38, núm. 6 en La bemol major

Robert Schumann (1810-1848)

Dichterliebe, op. 48

Durada de la pausa: 20 minuts

Concert en col·laboració amb:

FUNDACIÓ Victoria
de los Angeles

Catalunya Música enregistra aquest concert. Per tornar-lo a escoltar, consulteu la programació a www.catmusica.cat

Cat **Música**
Intensament Clàssics

L'època daurada del lied

La irrupció volcànica de Ludwig van Beethoven, al tombant dels segles XVIII i XIX, va suposar un impacte de dimensions sísmiques al món musical centreeuropeu.

Amb obres com la *Simfonia Heroica*, la *Sonata Apassionata* o *Fidelio*, Beethoven liquida definitivament el període clàssic de l'Ancien Régime i obre les portes, de bat a bat, al romanticisme revolucionari. Un fenomen que ja s'havia produït en la literatura i la filosofia però que cristal·litza en la música per obra i gràcia del geni de Bonn. Després d'ell res tornarà a ser igual i les generacions següents es veuran inevitablement condicionades per la seva obra, especialment la simfònica.

Entre els seus hereus, els grans simfonistes romàntics, cal establir una línia divisòria entre dues tendències: la que segueix les vies del simfonisme clàssic-romàntic i la que deriva cap al simfonisme poemàtic. En aquesta darrera línia se situen autors com Berlioz o Liszt, mentre que en la primera trobem Schubert, Schumann i Mendelssohn. Curiosament, aquests tres músics

seran els creadors més destacats de *lieder* de la primera meitat del segle XIX. El Romanticisme és un moviment de contrastos, i d'aquests, un de ben significatiu és l'interès tant per les grans construccions musicals com per les miniatures i la forma petita, com el lied.

Beethoven, gran generador de noves formes musicals, amb *An die ferne Geliebte* havia dut a la majoria d'edat un gènere que evolucionava cap a la *Kunstlied* (cançó artística) des de mitjan segle XVIII a partir de la cançó popular. Però serà Franz Schubert qui convertirà el lied en una forma artística autònoma i de ple dret, a l'alçada de qualsevol altre gènere musical. Nascut el 1797, precisament el moment en què Beethoven està a punt de dur a terme la seva revolució, Schubert va conviure, ja des de la infantesa, amb l'allargada ombra d'aquest i va evolucionar

d'un classicisme inicial al ple romanticisme de les seves darreres obres.

El lied va ser l'especialitat d'un compositor que es movia millor en les distàncies curtes. La seva capacitat innata per copsar el perfum d'un poema i convertir-lo en música, de submergir-se en un text i extreure'n tot el lirisme fusionant el discurs vocal amb el pianístic, la prosòdia amb el ritme musical, no té antecedents i roman com la fita i el gran llegat d'aquest compositor. La quantitat d'obres mestres en aquest gènere és inaudita i sorgeixen de la seva ploma ja des de la més tendra joventut (*Gretchen am Spinnrade* o *Erlkönig*), per culminar amb un testament vital com *Winterreise*. Pel camí, centenars i centenars de tresors, com les dues peces que obren el recital d'avui, *Am Bach im Frühling* i *Der Wanderer an den Mond*, representatives de dues de les grans obsessions de l'autor: el paisatge com a mirall de l'ànima i el viatge com a metàfora de la vida.

Robert Schumann i Felix Mendelssohn van néixer amb pocs mesos de diferència i a ciutats no gaire distants, però les seves personalitats i les seves carreres són diametralment oposades, tot i la bona relació personal que van mantenir. Si Schumann va maldar perquè es reconegués el seu geni musical, a Mendelssohn l'èxit el va acompanyar des del primer moment. Es van conèixer a Leipzig quan aquest darrer va ser nomenat, amb només 25 anys, director de la Gewandhaus i sempre es van donar suport. Schumann, a través de la tasca de crític al «*Neue Zeitschrift für Musik*», elogiant les composicions de Mendelssohn, i aquest interpretant i donant difusió, des de la seva posició privilegiada, a les obres del primer.

En la ingent producció de Mendelssohn, el lied té una presència relativa tot i que va escriure gairebé un centenar de cançons. Fruit de l'amor romàntic per la miniatura són també les originals i populars *Cançons sense paraules*, peces curtes per a piano sol inspirades en textos literaris que va anar escrivint durant tota la seva vida en diferents etapes i col·leccions.

La influència de la literatura romàntica combinada amb l'evolució del piano com a instrument són elements claus en la creativitat, tant de Mendelssohn com de Schumann, el qual, tot i haver expressat en un moment determinat el seu nul interès per la cançó com a gènere, a partir del 1840, en un afortunat canvi d'opinió, esdevindrà un dels compositors de *lieder* més creatius i fascinadors de tots els temps.

Dichterliebe, op. 48 suposa una altra volta de rosca respecte de l'estil *liederístic* de Schubert.

Si en el cas d'aquest, la fusió entre cant i piano és absoluta, Schumann va més enllà.

El piano esdevé un ens autònom, que comenta, subratlla, afegeix o fins i tot contradiu el discurs vocal, i crea així un univers propi, ple de contradiccions i troballes enlluernadores. Schumann escriu l'obra en una setmana, la darrera del mes de maig del 1840, l'any de les cançons, en un estat d'excitació i inspiració febril. Per fi ha aconseguit, després d'una llarga lluita judicial, casar-se amb Clara Wieck i és ella i la seva apassionada relació amorosa el que sura en les setze cançons, extretes del *Lyrisches Intermezzo* de Heinrich Heine.

Des de l'ambigüitat tonal i emocional de la primera cançó, "Im wunderschönen Monat Mai", es percep la fragilitat del protagonista, així com la complexitat psicològica d'un cicle enlluernador. Durant les primeres set cançons assistim al procés d'enamorament, inici i trencament de la relació amorosa, que culmina amb "Ich grolle nicht". La part central és un retrat riquíssim dels diferents estats d'ànim del poeta abandonat, i la tercera, de caire oníric, suposa la superació de la crisi amorosa. El postludi que tanca la darrera cançó –"Die alten bösen Lieder", en la qual el protagonista submergeix a l'oceà el taüt de les seves afliccions–, d'un lirisme extàtic, simbolitza un nou naixement. Obrir-se de nou a la vida. La vida al costat de Clara.

Benjamin Appl, baríton

Descrit com “*el referent de la nova generació de cantants de Lieder*” («Gramophone Magazine, Regne Unit»), el baríton Benjamin Appl, Premi Artista Jove de l'any 2016 per «Gramophone», ha obtingut el reconeixement de públic i la crítica en recitals, concerts i òperes. Participant del programa BBC New Generation Artist 2014-2016, també va ser Emerging Artist al Wigmore Hall de Londres i ECHO Rising Star la temporada 2015-16, tot presentant-se en recital a les principals sales europees, com el Barbican Centre de Londres, Concertgebouw d'Amsterdam, Konzerthaus de Viena, Philharmonie de París i de Colònia i Laeiszhalle d'Hamburg.

El maig del 2016 va esdevenir artista exclusiu de Sony Classical, i el seu primer àlbum com a solista cantant cançons en alemany i anglès, *Heimat*, va guanyar el prestigiós Prix Dietrich Fischer-Dieskau (com a millor cantant de *Lieder*) 2017-18 en l'Académie du Disque Lyrique Orphées d'Or.

Entre les seves aparicions en òpera s'inclouen el comte d'Almaviva de *Le nozze di Figaro* a Londres, *Owen Wingrave* (rol protagonista) al Festival de Banff (Canadà), Aeneas de *Dido & Aeneas* als festivals d'Aldeburgh i Brighton, Schaunard de *La bohème* amb l'Orquestra de la Ràdio de Munic, baró Tusenbach de *Tri Sestri* d'Eötvös a la Deutsche Staatsoper, Seele de *Grabmusik* de Mozart amb la Classical Opera Company i un nou encàrrec del Festival de Bregenz (*Das Leben am Rande der Milchstraße* de Bernhard Gander). Entre els directors per als quals ha treballat hi ha Marin Alsop, Thomas Dausgaard, Johannes Debus, Edward Gardner, Reinhard Goebel, Michael Hofstetter, Bernard Labadie, Alessandro de Marchi, Paul McCreech, Sir Roger Norrington, Christoph Poppen, Jordi Savall i Ulf Schirmer.

Pel que fa a recital, es va formar amb Dietrich

Fischer-Dieskau, un dels principals cantants del segle XX. Actua habitualment als principals festivals de *Lieder* i a escenaris destacats, com el Wigmore Hall, Het Concertgebouw d'Amsterdam, Musée de Louvre de París, Schubertiade Hohenems i Schwarzenberg i als festivals Internacionals d'Edimburg, Ravinia, Rheingau, Schleswig-Holstein i Oxford Lieder, entre d'altres. La temporada 2017-18 va fer una gira per l'Índia i Hong Kong, i actuà en el concert ZDF Advent a la Frauenkirche de Dresden amb l'Staatskapelle Dresden, sota la direcció de Christian Thielemann, actuació retransmesa per la televisió nacional.

La temporada 2018-19 va debutar als Estats Units, amb una gira que va incloure actuacions a Nova York (Park Avenue Armony), Portland (Lincoln Performance Hall), Nova Orleans (Dixon Hall), Cleveland (Mixon Hall) i Washington DC (Phillips Collection). També va continuar la seva col·laboració amb el Ballet d'Hamburg cantant per a les noves produccions de John Neumeier. Igualment, va col·laborar en concert amb l'Orquestra Simfònica NHK, sota la direcció de Paavo Järvi, tot debutant al Japó, i amb la Philharmonia Orchestra, Concerto Köln, Nordwestdeutsche Philharmonie, Tonhalle-Orchester de Zuric, a més de presentacions en recital al Wigmore Hall, Festival de Schleswig-Holstein, Oxford Lieder Festival, Schubertiade Hohenems, Festival de Rheingau i al festival Nits de Clàssica de Girona. Així mateix, assumí el paper d'Aeneas de *Dido & Aeneas* de Purcell amb la London Philharmonic Orchestra i Sir Roger Norrington, i una actuació centrada en Mahler i Bernstein a Osaka retransmesa per la Cadena MBS.

El seu últim enregistrament per a Sony Classical, *Bach*, amb Concerto Köln, va aparèixer el setembre del 2018.

Kristian Bezuidenhout, fortepiano, clavicèmbal i piano

Kristian Bezuidenhout és un dels teclistes més notables de l'actualitat, tant amb el fortepiano, el clavicèmbal com amb el piano modern. Nascut a Sud-àfrica en 1979, va començar els seus estudis a Austràlia, els va completar a l'Eastman School of Music i actualment viu a Londres. Es formà com a pianista primer amb Rebecca Penneys, després va estudiar clavicèmbal amb Arthur Haas, fortepiano amb Malcolm Bilson, i va continuar formant-se en interpretació amb Paul O'Dette. Kristian va obtenir el reconeixement internacional per primera vegada a l'edat de 21 anys després del primer premi i el premi del públic del prestigiós Bruges Fortepiano Competition.

Kristian és Director Artístic de la Freiburger Barockorchester i Director Convidat Principal a l'English Concert. És un convidat habitual de formacions musicals més importants del món com Les Arts Florissants, l'Orchestra of the Age of Enlightenment, l'Orchestre des Champs Élysées, la Koninklijk Concertgebouworkest, la Chicago Symphony Orchestra i la Leipzig Gewandhausorchester; ha dirigit com a convidat des del teclat a l'Orchestra of the Eighteenth Century, Tafelmusik, Collegium Vocale, Juilliard 415, Kammerakademie Potsdam i a la Dunedin Consort (Passió de Sant Mateu).

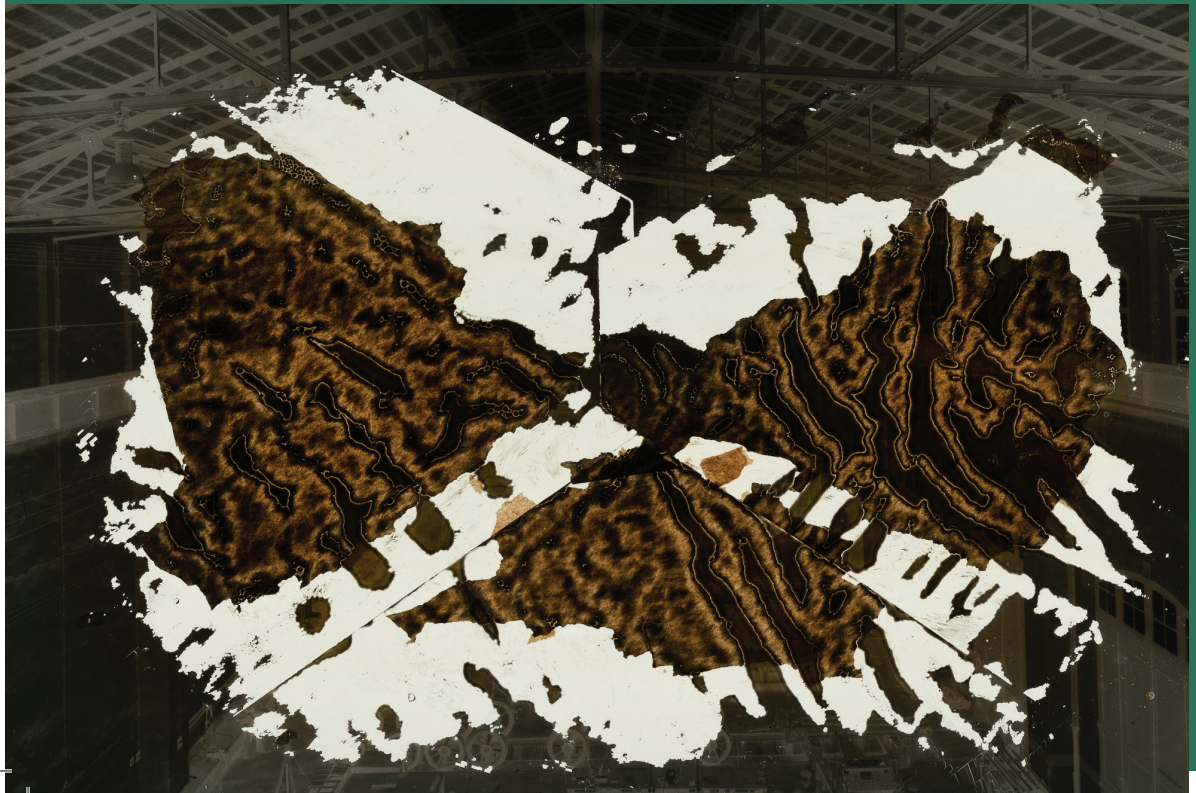
Ha actuat amb artistes cèlebres com John Eliot Gardiner, Philippe Herreweghe, Frans Brüggen, Trevor Pinnock, Giovanni Antonini, Jean-Guihen Queyras, Isabelle Faust, Alina Ibragimova, Rachel Podger, Carolyn Sampson, Anne Sofie von Otter, Mark Padmore i Matthias Goerne.

La rica i guardonada discografia de Kristian a Harmonia Mundi inclou la música completa de teclat de Mozart (premi Diapason d'Or de L'année, premi Deutschen Schallplattenkritik i premi Caecilia); sonates per a violí de Mozart amb Petra

Mülleians; concerts per a piano de Mendelssohn i Mozart amb la Freiburger Barockorchester (TIRO Klassik); Beethoven, Mozart Lieder, i Schumann Dichterliebe amb Mark Padmore (premi Edison). El 2013 va ser nominat com a Artista de l'any per la revista Gramophone i va ser guardonat amb el "Wiener Flötenuhr" pel Mozartgemeinde Wien el 2019, pels seus enregistraments de música de teclat de Mozart.

Els seus llançaments recents inclouen Winterreise amb Mark Padmore, sonates de Bach per a violí i clavicèmbal amb Isabelle Faust, així com un enregistrament de sonates per a piano de Haydn.

En la temporada 2019-20, Kristian dirigirà programes amb la Societat Handel & Haydn, amb la Scottish Chamber Orchestra i amb la Kammerorchester Basel, així com amb la Freiburger Barockorchester i l'English Concert. També es serà artisita "Portrait" de la temporada 19-20 al BOZAR de Brussel·les; també serà artista resident a la Köln Philharmonie. Aiximateix, participarà en recitals i actuacions de música de cambra amb Anne Sofie von Otter, Mark Padmore, Benjamin Appl, Carolyn Sampson en auditoris i festivals a Seattle, Nova York, Amsterdam, París, Frankfurt, Madrid i Salzburg.

Textos

Franz Schubert (1797-1828)

Am Bach im Frühling, D. 361 (Prop del rierol, en primavera)

Text de Franz von Schober (1796-1882)

Du brachst sie nun die kalte Rinde,
Und rieselst froh und frei dahin;
Die Lufte wehen wieder linde,
Und Moos und Gras wird frisch und grün.

Doch ich – mit traurigem Gemüthe
Tret' ich wie sonst zu deiner Fluth,
Der Erde allgemeine Blüthe
Kommst meinem Herzen nicht zu gut.

Hier treiben immer gleiche Winde,
Kein Hoffen kommt in meinen Sinn –
Als daß ich hier ein Blümchen finde,
Blau, wie sie der Erinnerung blühn.

*Ja has trencat la gelada crosta
i corres alegre i lliure;
les brises tornen a bufar suaus,
i la gespa i l'herba són noves i verdes.*

*Solitari, amb tràgics pensaments,
arribo com sempre a la teva vora;
però la floració general de la terra
no alegra el meu cor.*

*Alenen ací els mateixos vents de sempre,
i no entra al meu cor cap més esperança...
que la de trobar-hi una floreta,
blava, com la dels records.*

Der Wanderer an den Mond, D. 870 (El caminant a la Lluna)

Text de Johann Gabriel Seidl (1804-1875)

Ich auf der Erd', am Himmel du,
Wir wandern beide rüstig zu:
Ich ernst und trüb, du mild und rein,
Was mag der Unterschied wohl sein?

Ich wandre fremd von Land zu Land,
So heimatlos, so unbekannt;
Bergauf, bergab, waldein, waldaus,
Doch bin ich nirgend - ach! - zu Haus.

Du aber wanderst auf und ab
Aus Westens Wieg' in Ostens Grab,
Wallst Länder ein und Länder aus,
Und bist doch, wo du bist, zu Haus.

Der Himmel, endlos ausgespannt,
Ist dein geliebtes Heimatland:
O glücklich, wer wohin er geht,
Doch auf der Heimat Boden steht!

*Jo soc a la terra, tu al cel,
tots dos viatgem incansables...
jo seriós i trist, tu dolça i pura,
quina pot ésser, doncs, la diferència?*

*Jo em moc, estranger, d'una terra a l'altra,
sense pàtria, desconegut;
muntanyes amunt i avall, a dins i a fora dels bos-
cos, però enlloc, ai!, soc a casa.*

*Tu, en canvi, viatges amunt i avall
des del bressol d'Occident fins a la tomba d'Orient,
visites un país darrere l'altre,
i allà on ets, ets a casa.*

*El cel, estès sense límits,
és la teva pàtria estimada;
oh, feliç aquell que, vagi on vagi,
està sobre el sòl de la pàtria!*

Im Freien, D. 880 (A l'aire lliure)

Text de Johann Gabriel Seidl

Draußen in der weiten Nacht
Steh' ich wieder nun:
Ihre helle Sternenpracht
Läßt mein Herz nicht ruhn!

Tausend Arme winken mir
Süßbegehrend zu,
Tausend Stimmen rufen hier:
"Grüß' dich, Schwärmer, du!"

O ich weiß auch, was mich zieht,
Weiß auch, was mich ruft,
Was wie Freundesgruß und Lied
Locket durch die Luft.

Siehst du dort das Hüttchen stehn,
Drauf der Mondschein ruht?
Durch die blanken Scheiben sehn
Augen, die mir gut!

Siehst du dort das Haus am Bach,
Das der Mond bescheint?
Unter seinem trauten Dach
Schläft mein liebster Freund.

Siehst du jenem Baum, der voll
Silberflocken flimmt?
O wie oft mein Busen schwoll,
Froher dort gestimmt!

Jedes Plätzchen, das mir winkt,
Ist ein lieber Platz;
Und wohin ein Strahl nur sinkt,
Lockt ein theurer Schatz.

Drum auch winkt mir's überall
So begehrend hier,
Drum auch ruft es, wie der Schall
Trauter Liebe mir.

*Estic ara novament a fora
en l'ampla nit,
la clara resplendor de les estrelles
no deixa reposar el meu cor.*

*Mil braços s'estenen cap a mi
amb dolç afany,
mil veus em criden:
"Et salutem, estimat!"*

*Oh, ja sé el que m'atrau.
Sé també el que em crida,
el que com el salut i el cant de l'amic
em sedueix a través de l'aire.*

*Veus allà aquella caseta
que descansa a la llum de la lluna?
Per les seves brillants finestres
miren uns ulls que em volen bé.*

*Veus allà la casa prop del rierol,
que il·lumina la llum de la lluna?
Sota la seva segura teulada
hi dorm l'amic més estimat.*

*Veus allà aquell arbre
que vibra ple de flocs de plata?
Oh, que sovint el meu pit inflammat
s'ha apaivagat i alegrat a la seva vora!*

*Cada lloc que contemplo
és un lloc estimat,
i arreu on baixa un raig de lluna,
m'encisa un valuós tresor.*

*Per això tot em crida aquí
amb tant d'afany,
per això també els crits em sonen
com la veu de la fidel estimada.*

Geheimes, D. 719 (Secret)

Text de Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)

Über meines Liebchens Äugeln
Stehn verwundert alle Leute;
Ich, der Wissende, dagegen,
Weiß recht gut was das bedeute.

*Dels ulls de la meva amada
està tothom meravellat;
en canvi jo, clarivident,
sé molt bé el que signifiquen.*

Denn es heißt: ich liebe diesen,
Und nicht etwa den und jenen.
Lasset nur ihr guten Leute
Euer Wundern, euer Sehnen!

Ja, mit ungeheuren Mächten
Blicket sie wohl in die Runde;
Doch sie sucht nur zu verkünden
Ihm die nächste süße Stunde.

*Perquè volen dir: estimo aquest,
i no aquell o aquell altre.
Oblideu, bona gent,
la vostra meravella, les vostres ànsies!*

*Sí, amb immens poder
miren bé al seu voltant;
però només intenten anunciar
la dolça hora propera.*

An den Mond, D. 259 (A la lluna)

Text de Johann Wolfgang von Goethe

Füllest wieder Busch und Thal
Still mit Nebelglanz,
Lösest endlich auch einmal
Meine Seele ganz;
Breitest über mein Gefild
Lindernd deinen Blick,
Wie des Freundes Auge, mild
Über mein Geschick.
Jeden Nacklang fühlt mein Herz
Froh- und trüber Zeit,
Wandle zwischen Freud' und Schmerz
In der Einsamkeit.
Fließe, fließe, Lieber Fluß,
Nimmer werd' ich froh,
So verrauschte Scherz und Kuß,
Und die Treue so.
Ich besaß es doch einmal,
Was so köstlich ist!
Daß man doch zu seiner Qual
Nimmer es vergißt.
Rausche, Fluß, das Thal entlang,
Ohne Rast und Ruh,
Rausche, flüstre meinem Sang
Melodien zu!
Wenn du in der Winternacht
Wüthend überschwillst,
Oder um die Frühlingspracht
Junger Knospen quillst.
Selig wer sich vor de Welt
Ohne Haß verschließt,
Einen Freund amb Busen hält
Und mit dem genießt,
Was von Menschen nicht gewußt
Oder nicht bedacht,
Durch das Labyrinth der Brust
Wandelt in der Nacht.

*Omple de nou el bosc i la vall
amb el fulgor tranquil de la boira,
i per una vegada, obriràs per fi
la meva ànima totalment.
Estén la teva mirada mitigant
sobre els meus camps,
dolça com els ulls de l'amic
sobre el meu destí.
Cada record omple el meu cor
d'hores joioses i grises;
camino entre alegries i penes,
en la solitud.
Corre, corre, estimat riu!
mai estaré content;
es varen perdre bromes i petons,
i també la fidelitat.
Però jo tenia una vegada
això que és tan deliciós!,
i que, pel meu turment,
mai no podré oblidar.
Murmura, riu, al llarg de la vall,
sense descans ni repòs,
murmura, xiuxiueja
les melodies dels meus cants.
Quan en la nit d'hivern
et desbordis furiós,
o quan en l'esplendor primaveral
reguis les tendres poncelles.
Beneïda la que, sense odi,
es guarda del món,
conserva un amic contra el pit
i gaudeix amb ell.
La que, sense saber-ho els homes,
o sense pensar-ho,
a través del laberint del pit,
camina en la nit.*

Fischerweise, D. 881 (Cançó del pescador)

Text de Franz Xaver Schlechta (1796-1875)

Den Fischer fechten Sorgen
Und Gram und Leid nicht an,
Er löst am frühen Morgen
Mit leichtem Sinn der Kahn.

Da lagert rings noch Friede
Auf Wald und Flur und Bach,
Er ruft mit seinem Liede
Die gold'ne Sonne wach.

Und singt zu seinem Werke
Aus voller frischer Brust,
Die Arbeit gibt ihm Stärke,
Die Stärke Lebenslust!

Bald wird ein bunt Gewimmel
In allen Tiefen laut,
Und plätschert durch den Himmel
Der sich im Wasser baut –

Und schlüpft auf glatten Steinen
Und badet sich und schnell,
Der Große frisst den Kleinen
Wie auf der ganzen Welt.

Doch wer ein Netz will stellen
Braucht Augen klar und gut,
Muß heiter gleich den Wellen
Und frei sein wie die Fluth;

Dort angelt auf der Brücke
Die Hirtinn – schlauer Witch,
Gib auf nur deine Tücke
Den Fisch betrügst du nicht!

*Al pescador no l'inquieten
preocupacions, penes ni enuigs;
de bon matí deslliga
la barca amb bon humor.*

*La pau regna encara al voltant,
al bosc, els camps i el rierol,
i amb les seves cançons
desperta al sol daurat.*

*Canta mentre treballa
amb el cor ple i despreocupat,
el treball li dona forces,
i les forces, alegria de viure!*

*Aviat una bigarrada munió
es farà sentir en tots els tons,
que arribaran fins al cel
que es reflecteix a les aigües...*

*I s'esquitllen damunt les llises pedres
i salten i es banyen;
i el gran es menja el petit,
com a tot el món.*

*Però el que vol llançar l'ham
necessita bons ulls i clars,
ha de ser alegre com les ones,
i lliure com els corrents.*

*Allà sobre el pont està pescant
la pastora... astuta criatura,
abandona la teva malícia,
no enganyaràs aquest peix!*

Prometheus, D. 674 (Prometeu)

Text de Johann Wolfgang von Goethe

Bedecke deinen Himmel, Zeus,
Mit Wolkendunst,
Und übe, dem Knaben gleich,
Der Disteln köpft,
An Eichen dich und Bergeshöhn;
Mußt mir meine Erde
Doch lassen stehn,
Und meine Hütte, die du nicht gebaut,
Und meinen Herd,
Um dessen Gluth
Du mich beneidest.

*Cobreix el teu cel, Zeus,
amb fum de núvols,
i actua, com un noi
que escapça cards
als roures i als cims de les muntanyes.
La meva terra
l'has de deixar tranquil·la,
i la meva cabana, que tu no has construït,
i la meva llar,
de la qual enveges
el seu ardor.*

Ich kenne nichts Ärmeres
Unter der Sonn' als euch, Götter!
Ihr nähret kümmerlich
Von Opfersteuern
Und Gebetshauch
Eure Majestät,
Und darbtet, wären
Nicht Kinder und Bettler
Hoffnungsvolle Thoren.

Da ich ein Kind war,
Nicht wußte wo aus noch ein,
Kehrt' ich mein verirrtes Auge
Zur Sonne, als wenn drüber wär'
Ein Ohr, zu hören meine Klage,
Ein Herz, wie mein's,
Sich des Bedrängten zu erbarmen.

Wer half mir
Wider der Titanen Übermuth?
Wer rettete vom Tode mich,
Von Sklaverei?
Hast du nicht Alles selbst vollendet,
Heilig glühend Herz?
Und glühtest jung und gut,
Betrogen, Rettungsdank
Dem Schlafenden da droben?

Ich dich ehren? Wofür?
Hast du die Schmerzen gelindert
Je des Beladenen?
Hast du die Thränen gestillet
Je des Geängsteten?
Hat nicht mich zum Manne geschmiedet
Die allmächtige Zeit
Und das ewige Schicksal,
Meine Herrn und deine?

Wähtest du etwa,
Ich sollte das Leben hassen,
In Wüsten fliehen,
Weil nicht alle
Blüthenträume reifen?

Hier sitz' ich, forme Menschen
Nach meinem Bilde,
Ein Geschlecht, das mir gleich sei,
Zu leiden, zu weinen,
Zu genießen und zu freuen sich,
Und dein nicht zu achten,
Wie ich!

*No conec res més miserable
sota el sol, que vosaltres, déus!
Alimenteu tristament
la vostra majestat
amb víctimes de sacrificis
i hàlits d'oracions,
i estariu en la indigència
si no fos pels nens i pels captaires,
idiotes esperançats.*

*Quan jo era un nen,
i no sabia on adreçar-me,
vaig aixecar la meua mirada extraviada
cap al sol, com si darrere d'ell hi hagués
una orella per escoltar les meves penes,
un cor com el meu,
per apiadar-se de l'oprimit.*

*Qui em va ajudar
contra la insolència dels titans?
Qui em va salvar de la mort,
de l'esclavatge?
No ho vas fer tu tot sol,
sagrat cor ardent?
I t'has d'encendre, jove i bo,
per donar gràcies, enganyat, per l'auxili
dels adormits allà dalt?*

*Jo, honorar-te? Per què?
Has calmat mai les penes
dels afligits?
Has eixugat mai les llàgrimes
dels angoixats?
No m'han convertit en un home
el temps, que tot ho pot,
i el destí etern,
els meus senyors i els teus?*

*Et pensaves potser
que jo havia d'odiar la vida,
i fugir al desert,
perquè no han madurat
tots els meus somnis?*

*Aquí estic jo, formant homes
segons la meua imatge.
Una raça igual a mi,
per sofrir, per plorar,
per gaudir i alegrar-se,
i no preocupar-se de tu,
com jo!*

Nachtstück, D. 672 (Nocturn)

Text de Johann Baptist Mayrhofer (1787-1829)

Wenn über Berge sich der Nebel breitet,
Und Luna mit Gewölken kämpft,
So nimmt der Alte seine Harf', und schreitet,
Und singt waldeinwärts und gedämpft:

“Du heil'ge Nacht!
Bald its' vollbracht.
Bald schlaf' ich ihn
Den langen Schlummer,
Den langen Schlummer,
Von jedem Kummer.”

Die grüne Bäume rauschen dann,
Schlaf süß du guter alter Mann;
Die Gräser lispeln wankend fort,
Wir decken seinen Ruheort;
Und mancher traute Vogel ruft,
O laßt ihn ruh'n in Rasengruft!

Der Alte horcht, der Alte schweigt –
Der Tod hat sich zu ihm geneigt.

*Quan la boira s'estén sobre les muntanyes
i la lluna lluita amb els núvols,
pren el vell la seva arpa, camina
cap dins del bosc, i canta suaument:*

*“Oh, santa nit!
Aviat s'haurà acabat tot.
Aviat m'adormiré
en el llarg somni
que em lliurarà
de totes les penes.”*

*Llavors murmuren els arbres verds:
dorm dolçament, bon home vell.
I les herbes remoregen vacil·lants:
cobrirem el teu lloc de repòs.
I molts ocells amables criden:
deixeu-lo descansar a la seva tomba de gespa!*

*El vell escolta, el vell calla...
la mort s'ha inclinat damunt d'ell.*

Im Abendrot, D. 799 (Al capvespre)

Text de Karl Gottlieb Lappe (1773-1843)

O wie schön ist deine Welt,
Vater, wenn sie golden strahlet!
Wenn dein Glanz herniederfällt,
Und den Staub mit Schimmer malet;
Wenn das Roth, das in der Wolke blinkt,
In mein stilles Fenster sinkt!

Könnst' ich klagen, könntst' ich zagen?
Irre sein an dir und mir?
Nein, ich will im Busen tragen
Deinen Himmel schon dahier.
Und dies Herz, eh' es zusammenbricht,
Trinkt noch Gluth und schlürft noch Licht.

*Oh, que bonic és el teu món,
Pare, que rel·luu daurat!
Quan baixa la teva resplendor
i pinta amb reflexos el polsim;
quan la vermellor que brilla als núvols
declina en la meua tranquil·la finestra.*

*Puc queixar-me? Puc vacil·lar?
Errar-me sobre Tu o sobre mi?
No, vull portar el teu cel
aquí al meu pit.
I aquest cor, abans no defalleixi,
beurà encara del teu ardor i gustarà de la teva llum.*

Robert Schumann (1810-1848)

Dichterliebe, op. 48 (L'amor del poeta)

Poemes de Heinrich Heine (1797-1856)

1.

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Knospen sprangen,
Da ist meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen
Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Vögel sangen,
Da hab' ich ihr gestanden
Mein Sehnen und Verlangen.

2.

Aus meinen Tränen sprießen
Viel blühende Blumen hervor,
Und meine seufzer werden
Ein Nachtigallenchor.
Und wenn du mich lieb hast, Kindchen,
Schenk' ich dir die Blumen all',
Und vor deinem Fenster soll klingen
Das Lied der Nachtigall.

3

Die Rose, die Lilie, die Taube, die Sonne,
Die liebt' ich einst in Liebeswonne.
Ich lieb' sie nicht mehr, ich liebe alleine
Die Kleine, die Feine, die Reine, die Eine;
Sie selber, aller Liebe Wonne,
Ist Rose und Lillie und Taube und Sonne.

4

Wenn ich in deine Augen seh',
So schwindet all' mein Leid und Weh;
Doch wenn ich küsse deinen Mund,
So werd' ich ganz und gar gesund.
Wenn ich mich lehn' an deine Brust,
Kommt's über mich wie Himmelslust;
Doch wenn du sprichst: ich liebe dich!
So muß ich weinen bitterlich.

5.

Ich will meine Seele tauchen
In den Kelch der Lilie herein
Die Lilie soll klingend hauchen
Ein Lied von der Liebestein mein.
Das Lied soll schauern und beben
Wie der Kuß von ihrem Mund,
Den sie mir einst gegeben,
In wunderbar süßer Stund'.

1.

*En el meravellós mes de maig,
quan s'obren totes les poncelles,
llavors és quan arriba
l'amor al meu cor.
En el meravellós mes de maig,
quan tots els ocells canten,
llavors és quan sento
les meves ànsies i els meus anhels.*

2.

*Broten de les meves llàgrimes
moltes flors exuberants,
i els meus sospirs esdevenen
un cor de rossinyols.
I si tu m'estimes, noieta,
et regalaré totes les flors,
i sonarà sota la teva finestra
la cançó del rossinyol.*

3.

*La rosa, el lliri, el colom, el sol,
un dia els estimava a tots embriagat.
Ara ja no els estimo més, només estimo
la petita, la bella, la pura, l'única;
ella sola reuneix totes les delícies de l'amor,
és rosa, lliri, colom i sol.*

4.

*Quan miro els teus ulls,
s'esvaeixen tots els meus mals;
i quan beso la teva boca,
em trobo guarit del tot.
Quan em reclino al teu pit,
em ve al damunt un plaer del cel;
però quan em dius "t'estimo!"
em poso a plorar amargament.*

5.

*Ich will meine Seele tauchen
In den Kelch der Lilie herein
Die Lilie soll klingend hauchen
Ein Lied von der Liebestein mein.
Das Lied soll schauern und beben
Wie der Kuß von ihrem Mund,
Den sie mir einst gegeben,
In wunderbar süßer Stund'.*

6.

Im Rhein, im heiligen Strome,
Da spiegelt sich in den Well'n
Mit seinem großen Dome,
Das große, heilige Köln
Im Dom da steht ein Bildnis
Auf goldenen Leder gemalt;
In meines Lebens Wildnis
Hat's Freundlich hineingestrahlt.
Es schweben Blumen und Eng'lein
Um unsre liebe Frau;
Die Augen, die Lippen, die Wänglein,
Die gleichen der Liebsten genau.

7.

Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht,
Ewig verlornes Lieb! ich grolle nicht
Wie du auch strahlst in Diamantenpracht,
Es fällt kein Strahl in deines Herzens Nacht,
Das weiß ich längst. Ich sah dich ja im Traum,
Und sah die Nacht in deines Herzens Raum,
Und sah die Schlang, die dir am Herzen frißt,
Ich sah, mein Lieb, wie sehr du elend bis.

8.

Und wüßten's die Blumen, die kleinen,
Wie tief verwundet mein Herz,
Sie würden mit mir weinen,
Zu heilen meinen Schmerz.
Und wüßten's die Nachtigallen,
Wie ich so traurig und krank,
Sie ließen fröhlich erschallen
Erquickenden Gesang.
Und wüßten sie mein Wehe,
Die goldenen Sternelein,
Sie kämen aus ihrer Höhe,
Und sprächen Trost mir ein.
Sie alle können's nicht wissen.
Nur Eine kennt meine Schmerz;
Sie hat ja selbst zerrissen,
Zerrissen mir das Herz.

9.

Das ist ein Flöten und Geigen,
Trompeten schmettern darein;
Da tanzt wohl den Hochzeitsreigen
Der Herzallerliebste mein.
Das ist ein Klingen und Dröhnen,
Ein Pauken und ein Schalmey'n;
Dazwischen schluchzen und stöhnen
Die lieblichen Engelein.

6.

*Al sagrat corrent del Rin
s'emmiralla entre les onades
amb la seva gran catedral,
la gran i sagrada Colònia.
A la catedral hi ha una imatge
pintada sobre pell daurada;
ha lluit molt benèvolament
al desert de la meua vida.
Envolten flors i angelets
la nostra amada Verge;
els ulls, els llavis, les galtes,
són exactes als de l'estimada.*

7.

*No et guardo rancor, ni quan se'm trenca el cor,
amor per sempre perdut!, no et guardo rancor.
Quan brilles amb esplendor diamantina,
cap raig il·lumina la nit del teu cor.
Això ja fa temps que ho sé. Ja t'havia vist en somnis
i ja veia la nit al teu pit,
i veia la serpent que et devora el cor,
i veia, estimada, que dissortada que ets.*

8.

*Si sabessin les flors, les petites,
com està de ferit el meu cor,
plorarien amb mi
per alleujar el meu dolor.
I si sabessin els rossinyols
com estic de trist i malalt,
farien ressonar, alegres,
els seus cants reconfortants.
I si sabessin el meu pesar
les daurades estrelletes,
baixarien de les altures
i em dirien paraules de consol.
Però cap d'elles pot saber-ho,
només una coneix el meu dolor;
és ella la que m'ha destrossat,
destrossat el meu cor.*

9.

*Se senten flautes i violins,
ressonen també trompetes;
acompanyen les danses de les noces
de l'estimada del meu cor.
Se sent ara el ressò
de timbals i caramelles;
entremig ploren i sospiren
els amables angelets.*

10.

Hör' ich das Liedchen klingen,
Das einst die Liebste sang,
So will mir die Brust zerspringen
Von wildem Schmerzendrang.
Es treibt mich ein dunkles Sehen
Hinauf zur Waldeshöh',
Dort löst sich auf in Tränen
Mein übergroßes Weh'.

11.

Ein Jüngling liebt ein Mädchen,
Die hat einen andern erwählt;
Der andre liebt eine andre,
Und hat sich mit dieser vermählt.
Das Mädchen nimmt aus Ärger
Den ersten besten Mann,
Die ihr en den Weg gelaufen;
Der Jüngling ist übel dran.
Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu;
Und wem sie just passiert,
Dem brich das Herz entzwei.

12.

Am leuchtenden Sommermorgen
Geh'ich im Garten herum.
Es flüstern und sprechen die Blumen,
Ich aber wandle stumm.
Es flüstern und sprechen die Blumen,
Und schau'n mitleidig mich an:
Sei unsrer Schwester nicht böse,
Du trauriger blasser Mann.

13.

Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumte, du lägest im Grab.
Ich wachte auf, und die Träne
Floß noch von der Wange herab.
Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumt', du verließest mich
Ich wachte auf, und ich weinte
Noch Lange bitterlich.
Vj Ich hab' im Traum geweinet,
Mir träumt', du wär'st mir noch gut.
Ich wachte auf, und noch immer
Strömt meine Tränenflut.

14.

Allnächtlich im Traume seh' ich dich,
Und sehe dich Freundlich grüßen,
Und laut aufweinend stürz ich mich

10.

*Sento entonar una cançoneta
que un dia cantava l'estimada,
el meu cor sembla trencar-se
per l'impuls salvatge del dolor.
M'empeny un obscur anhel
cap a les altures del bosc,
allà es desfà en llàgrimes
la meva pena desmesurada.*

11.

*Un jove estima una noia,
que n'ha escollit un altre;
aquest n'estima una altra
i s'hi ha casat.
La noia despitada
pren el primer bon home
que troba en son camí;
i el jove es desespera.
És una vella història,
però resulta sempre nova;
i trenca el cor
al qui li passa.*

12.

*En el lluminós matí d'estiu
passejo pel jardí.
Murmuren i parlen les flors,
però jo camino silenciós.
Murmuren i parlen les flors,
i em miren compassives:
"No t'enfadis amb la nostra germana,
home pàl·lid i entristit!"*

13.

*He plorat en somnis,
somniava que eres a la tomba.
M'he despertat, i les llàgrimes
encara em queien per les galtes.
He plorat en somnis,
somniava que m'abandonaves.
M'he despertat, i he plorat
encara molta estona amargament.
He plorat en somnis,
somniava que encara m'estimaves.
M'he despertat, i ha seguit
raiant la font de les meves llàgrimes.*

14.

*Cada nit et veig en somnis,
et veig saludar-me amablement,
jo ploro vivament i em llenço*

Zu deinen süßen Füßen.
Du siehest mich an wehmütiglich
Und schüttelst das blonde Köpfchen;
Aus deinen Augen schleichen sich
Die Perletränenröpfchen.
Du sagst mir heimlich ein leises Wort
Und gibst mir den Strauß von Cypressen.
Ich wache auf, und der Strauß ist fort,
Und's Wort hab' ich vergessen.

15.
Aus alten Märchen winkt es
Hervor mit weißer Hand,
Da singt es und da klingt es
Von einem Zauberland;
Wo bunte Blumen blühen
Im gold'nen Abendlicht,
Und lieblich duftend glühen,
Mit bräulichem Gesicht;
Und grüne Bäume singen
Uralte Melodei'n,
Die Lüfte heimlich klingen,
Und Vögel schmetternd drein;
Und Nebelbilder steigen
Wohl aus der Erd' hervor,
Und tanzen luft'gen Reigen
Im wunderlichen Chor;
Und blaue Funken brennen
An jedem Blatt und Reis,
Und rote Lichter rennen
Im irren, wirren Kreis;
Und laute Quellen brechen
Aus wildern Marmorstein,
Und seltsam in den Bächen
Strahlt fort der Widerschein.
Ach, könnt' ich dorthin kommen,
Und dort mein Herz erfreu'n,
Und aller Qual entnommen,
Und frei und selig sein!
Ach! jenes Land de Wonne
Das seh'ich oft im Traum,
Doch kommt die Morgensonne,
Zerfließt's wie eitel Schaum.

16.
Die alten bösen Lieder,
Die Träume böse und arg,
Die laßt uns jetzt begraben,
Holt einen großen Sarg.
Hinein leg'ich gar manches,
Doch sag' ich noch nicht, was:
Der Sarg muß sein noch größer

als teus dolços peus.
Tu em mires melangiosa
i mous el teu capet ros;
dels teus ulls surten furtives
les gotes perlades de les teves llàgrimes.
Em dius secretament una dolça paraula
i em dones un ram de xiprers.
Quan em desperto, el ram no hi és,
i he oblidat la paraula.

15.
Em criden antigues llegendes
amb blanca mà;
les seves tonades em canten
una terra encisada.
On floreixen flors virolades
en la llum daurada del vespre,
i els seus amables perfums
encenen els anhels matrimonials;
i els arbres verds canten
remotes melodies,
les brises bufen tranquil·les,
i els ocells canten alegres.
I sorgeixen de la terra
imatges nebuloses,
que dansen etèries rotllanes
en un cor meravellós.
I cremen guspires blaves
en cada fulla i en cada branca,
i voltegen floretes vermelles
en cercles incerts i embrollats.
I ragen sorolloses fonts
de salvatges roques de marbre,
i fantàstiques besllums
brillen als rierols.
Ah, si pogués anar-hi,
per alegrar el meu cor,
oblidar totes les penes,
i ser lliure i feliç!
Ah! Aquell país meravellós
el veig sovint en somnis,
però en arribar el sol matinal
s'esvaeix com una tènue bombolla.

16.
Les cançons velles i tristes
i els somnis dolents i pesats,
deixeu que ara els enterri,
busqueu-me un gran taüt.
Hi posaré a dins moltes coses,
però encara no us diré el què;
el taüt ha d'ésser més gros encara

Wie's Heidelberger Faß.
Und holt eine Totenbahre
Und Bretter fest und dick;
Auch muß sie sein noch länger,
Als wie zu Mainz die Brück'.
Und holt mir auch zwölf Riesen,
Die müssen noch stärker sein
Als wie der starke Christoph
Im Dom zu Köln am Rhein.
Die sollten den Sarg forttragen,
Und senken ins Meer hinab;
Denn solchem großen Sarge
Gebührt ein großes Grab.
Wißt ihr, warum der Sarg wohl
So groß und schwer mag sein?
Ich senkt auch meine Liebe
Und meinen Schmerz hinein.

*que el gran tonell de Heidelberg.
I busqueu-me una civera
amb travessers sòlids i fermes;
també ha d'ésser més llarga encara
que el gran pont de Magúncia.
I busqueu-me també dotze gegants,
que han d'ésser més forts encara
que el forçut sant Cristòfor
de la catedral de Colònia al Rin.
Hauran de portar el taüt
i llençar-lo al fons del mar;
car un taüt tan gros
mereix una gran tomba.
Sabeu per què el taüt
ha d'ésser tan gros i pesant?
Perquè hi posaré a dintre
el meu amor i les meves penes.*

Palau de la Música Catalana

Temporada 2019–2020

Palau Grans Veus Lied

Benjamin Appl & Kristian Bezuidenhout,
Christian Gerhaher & Gerold Huber,
Lieder de Schubert i Schumann amb Philippe Jaroussky,
Ad una stella amb Sonya Yoncheva

Palau Grans Veus Barroc

Jakub Józef Orlinski & Il Pomo d'Oro,
Vivaldi amb Cecilia Bartoli & Les Musiciens du Prince,
Tresors del Barroc amb Philippe Jaroussky

On la música et transforma

Abonament Palau Grans Veus Barroc (3 concerts) a partir de 109 euros.
Descomptes per a menors de 35 anys, grups i packs a mida d'entrades.
Consulta tota la programació a www.palaumusica.cat.

Més informació: 93 295 72 07 | taquilles@palaumusica.cat

Novetats a la Revista Musical Catalana

A partir del mes de setembre

Tres números l'any, amb més pàgines i continguts. Nova secció "La Casa dels Cants" amb pàgines especials dedicades a l'actualitat del Palau i l'Orfeó. Edició en paper, ara gratuïta per a abonats als cicles principals del Palau.

Més actualitat i cròniques a:
www.revistamusical.cat

Si t'agrada la música
i t'interessa tot el que passa
al nostre país, no te la pots perdre!

**Ja a la venda a
quioscos, botigues
especialitzades,
iquiosc.cat i a la
Botiga del Palau**

Només
per
6 euros

Subscripció
anual:
16 euros

Amb la col·laboració de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION

Concerts recomenats

Palau 100
Divendres, 18.10.19 – 20 h
Sala de Concerts

Magdalena Kožená,
mezzosoprano
Sir Simon Rattle, piano
Giovanni Guzzo, violí
Rahel Rilling, violí
Amihai Grosz, viola
Dávid Adorján, violoncel
Kaspar Zehnder, flauta
Andrew Marriner, clarinet

E. Chausson: Chanson
perpétuelle, op. 37
I. Stravinsky: Three songs
from Shakespeare
M. Ravel: Chansons
madécasses
R. Strauss: Drei Lieder der
Ophelia, op. 67
J. Brahms: Fünf
Ophelia-Lieder
J. Brahms: Zwei Gesänge, op. 91
L. Janáček: Rikadla

Preus: 15, 20, 30, 40 i 60 euros

Palau Grans Veus Barroc
Dilluns, 16.12.19 - 20 h
Sala de concerts

Jakub Józef Orlinsky,
contratenor

Il Pomo d'Oro
Francesco Corti, clavecí
i director

F. Cavalli: La Calisto
G.A. Boretti: Eliogabalo
i Claudio Cesare
A. Scarlatti: Cupido
G. Bononcini: Amore fatta
amante i La Costanza non gradita
G.M. Orlandini /
J. Mattheson: Nerone
G.F. Handel: Orlando
i Muzio Scevola
L.A. Predieri: Scipione i Giovane
F.B. Conti: Don Chisciotte
N. Matteis: Don Chisciotte
in Siera Morena
J.A. Hasse: Farinelli

Preus: 20, 30 i 40 euros

Palau Grans Veus Lied
Dissabte, 11.01.20 - 18 h
Sala de concerts

Christian Gerhaher, baríton
Gerold Huber, piano

G. Mahler:
“Die Einsame im Herbst” de
Das Lied von der Erde, núm. 2
Sieben Lieder aus letzter Zeit
“Wo die schönen Trompeten
blasen” de Des Knaben
Wunderhorn
“Der Abschied” de Das Lied von
der Erde, núm. 6